

О. П. СУЩ,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри правового регулювання економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАНОВИЩА КОРПОРАТИВНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ФОНДІВ

Стаття присвячена розгляду особливостей правового становища корпоративних інвестиційних фондів як суб'єктів корпоративного інвестування. Правове становище корпоративних фондів досліджено через: ознаки корпоративних фондів як юридичних осіб приватного права; правоздатність і дієздатність корпоративних фондів; особливості створення і діяльності корпоративних фондів; цінні папери корпоративних фондів; органи корпоративних фондів; відповідальність корпоративних фондів; припинення діяльності корпоративних фондів. Розкрито проблемні аспекти правового регулювання та діяльності корпоративних інвестиційних фондів в Україні.

Ключові слова: корпоративний фонд, інститути спільного інвестування, юридична особа, правове становище, компанія з управління активами, пайовий інвестиційний фонд.

Постановка проблеми. Корпоративне інвестування на сьогодні здійснюється через інститути спільного інвестування – пайові та корпоративні фонди. Одним із найважливіших суб'єктів корпоративного інвестування виступає корпоративний інвестиційний фонд (далі – корпоративний фонд), який має особливе правове становище в корпоративних інвестиційних правовідносинах.

Дослідження особливостей правового становища корпоративних фондів можливо через призму ознак, що є характерними саме для корпоративних фондів і складають структурні елементи їх правового становища. До них необхідно віднести: ознаки корпоративних фондів як юридичних осіб приватного права; правоздатність і дієздатність корпоративних фондів; особливості створення й діяльності корпоративних фондів; цінні папери корпоративних фондів; органи корпоративних фондів; припинення діяльності корпоративних фондів.

Метою статті є дослідження особливостей правового становища корпоративних фондів та виявлення ознак, що властиві корпоративному інвестиційному фонду і характеризують його цивільно-правове становище.

Аналіз останніх досліджень. Проблематика правового становища корпоративних фондів зумовлена фрагментарністю їх вивчення. Існуючі наукові праці переважно присвячені дослідженням загальних питань діяльності інститутів спільного інвестування,

не беручи до уваги особливості правового становища корпоративних фондів. Серед вчених, які досліджували питання діяльності інститутів спільного інвестування, – О. М. Вінник [1], Ю. М. Жорнокуй [2], І. В. Спасибо-Фатєєва [3], О. А. Слободян [4], О. С. Яворська [5].

Виклад основного матеріалу. З'ясування проблем і прогалин у чинному законодавстві, що встановлює порядок та умови функціонування корпоративних фондів в Україні, а також визначення особливостей правового становища корпоративного фонду можливе шляхом аналізу нормативно-правових актів з питань їх діяльності, правової доктрини та судової практики.

Легальне визначення поняття корпоративного інвестиційного фонду закріплено в ч. 1 ст. 8 Закону України «Про інститути спільного інвестування» [6] (далі – Закон України про ІСІ), відповідно до якої корпоративний фонд – юридична особа, яка утворюється у формі акціонерного товариства і провадить виключно діяльність із спільного інвестування. Незважаючи на те, що корпоративний фонд – акціонерне товариство, ч. 2 ст. 3 Закону України про ІСІ вказує, що законодавство про акціонерні товариства не застосовується до регулювання діяльності корпоративних фондів.

Беручи до уваги організаційно-правову форму корпоративного фонду – акціонерне товариство, вимоги законодавства України до зазначеної форми та

підходи вчених до тлумачення правового становища юридичних осіб як самостійних учасників цивільно-правових відносин, вважаємо, що корпоративний фонд – це: юридична особа, якій притаманні ознаки, що характеризують її як суб'єкта цивільно-правових відносин, яка діє у сфері корпоративних відносин. Наше бачення ґрунтується на дослідженні цивільно-правових концепцій і вчень про юридичну особу. З'ясувати викладене нами твердження можна через систему ознак юридичної особи.

У теорії цивільного права до ознак юридичної особи традиційно відносять: організаційну єдність, майнову відокремленість, здатність брати участь у цивільному обороті від свого імені, здатність відповідати за взятими на себе зобов'язаннями, здатність бути позивачем або відповідачем у суді [7, с. 109–111]. Крім того, О. О. Красавчиков поділяє ознаки юридичної особи на дві категорії: матеріальні і правові. До матеріальних належать: внутрішня організаційна єдність і зовнішня автономія (самостійність); економічна єдність і відокремленість майна; керівна єдність. Правовими ознаками є: законність утворення юридичної особи; здатність організації від свого імені брати участь у цивільних правовідносинах; здатність нести самостійну майнову відповідальність; наявність статуту (положення) [8, с. 250–254].

Розглянемо детальніше ознаки, що властиві корпоративному фонду і характеризують його цивільно-правове становище:

– ознака організаційної єдності полягає у визначенні цілей і завдань корпоративного фонду, у встановленні його внутрішньої структури, компетенції органів та порядку їх функціонування. Організаційна єдність корпоративного фонду закріплюється у статуті. Статтею 15 Закону України про ІСІ визначено, що органами корпоративного фонду є загальні збори акціонерів і наглядова рада. Таким чином, зазначена норма містить вказівку, яка визначає обов'язковість організаційної єдності корпоративного фонду, встановлюючи для нього два види органів управління. Відмінність корпоративного фонду від класичного акціонерного товариства полягає в тому, що він не має виконавчого органу – його діяльність керує компанія з управління активами (далі – КУА), яка має статус професійного учасника фондового ринку й отримує ліцензію на управління активами інститутів спільного інвестування, тобто фактично виконує функції виконавчого органу корпоративного фонду. Отже, структура органів корпоративного фонду є подвійною.

У цивільних правовідносинах корпоративний фонд виступає через свої органи – загальні збори та

наглядову раду. Вищим органом корпоративного фонду є загальні збори акціонерів. Наглядова рада корпоративного фонду є органом, що здійснює захист прав учасників корпоративного фонду та відповідно до Закону України про ІСІ і статуту корпоративного фонду здійснює нагляд за діяльністю корпоративного фонду і виконанням умов регламенту, інвестиційної декларації та договору про управління активами корпоративного фонду (ч. 1 ст. 33 Закону України про ІСІ). Звернемо увагу, що формування наглядової ради корпоративного фонду має певні особливості. Так, відповідно до Закону про ІСІ до означених особливостей можемо віднести склад наглядової ради корпоративного фонду, який визначається його статутом. Члени наглядової ради обираються загальними зборами акціонерів корпоративного фонду. Також Законом України про ІСІ чітко встановлено перелік осіб, які не можуть бути членами наглядової ради корпоративного фонду. Так, ч. 4 ст. 35 Закону України про ІСІ закріплює, що до складу наглядової ради корпоративного фонду не можуть входити представники чи пов'язані особи КУА корпоративного фонду (крім венчурного фонду), торговців цінними паперами, які обслуговують корпоративний фонд, зберігача активів корпоративного фонду, депозитарію, який обслуговує корпоративний фонд, аудитора (аудиторської фірми) корпоративного фонду, оцінювача майна корпоративного фонду. Відповідно до ст. 34 Закону України про ІСІ наглядова рада корпоративного фонду забезпечує контроль за належним виконанням умов договорів з КУА фонду;

– майнова самостійність корпоративного фонду. Під майновою самостійністю розуміють визнану за юридичною особою здатність набувати майно, що буде відокремлене від майна інших осіб, насамперед засновників. Майно, що закріплюється за юридичною особою, має бути відокремлене не лише фізично, а й юридично [9, с. 7]. Корпоративний фонд має відокремлене майно, тобто майно, що є внеском до статутного фонду і враховується окремо від майна засновників, акціонерів чи інвесторів. Наявність майна корпоративного фонду є основною гарантією виконання майнових зобов'язань перед кредиторами.

Отже, відокремленість майна: по-перше, проявляється через самостійність балансу корпоративного фонду; по-друге, виражається в тому, що майно належить фонду на праві власності та відокремлене від майна акціонерів, інших юридичних осіб чи держави (ст. 115 ЦК України).

Звертаємо увагу, що майном корпоративного фонду управляє КУА на підставі укладеного між нею та наглядовою радою фонду договору про управління активами. Відокремленість майна має прояв

не лише в його відокремленні від майна інших учасників цивільного обороту, а й у чіткому поділі майна акціонерного товариства як юридичної особи і майна його учасників (акціонерів). Крім того, майно корпоративного фонду відокремлено від майна КУА. Необхідно підкреслити, що до складу відокремленого майна можуть належати не лише майнові права, а й обов'язки майнового характеру;

- здатність корпоративного фонду брати участь у цивільному обороті від свого імені. Спираючись на буквально розуміння цієї ознаки, корпоративний фонд може своїми діями набувати і здійснювати цивільні права та обов'язки, бути позивачем і відповідачем у суді. У цивільному обороті корпоративний фонд ідентифікується за своїм найменуванням, відповідно до ч. 6 ст. 11 Закону України про ІСІ, у найменуванні корпоративного фонду, наведеному в його статуті, обов'язково зазначаються слова «корпоративний фонд», тип, вид, клас (у разі якщо фонд є спеціалізованим або кваліфікаційним) фонду та належність його до біржового або венчурного фонду. Важливо зауважити, що в корпоративного фонду є особливість виступу в цивільному обороті. Так, у ст. 63 Закону України про ІСІ зазначається, що управління активами корпоративного фонду на підставі відповідного договору здійснює КУА, яка повинна діяти у відносинах з третіми особами від імені та в інтересах фонду на підставі договору про управління активами;

- корпоративний фонд набуває цивільної правоздатності та дієздатності (правосуб'єктності) з моменту реєстрації у реєстрі інститутів спільного інвестування. За загальним правилом, дієздатність юридичної особи проявляється в тому, що юридична особа набуває цивільних прав та обов'язків і здійснює їх через свої органи, які діють відповідно до установчих документів та закону (ч. 1 ст. 92 ЦК України);

- здатність корпоративного фонду нести цивільно-правову відповідальність за взятими на себе зобов'язаннями. Корпоративний фонд самостійно несе майнову відповідальність за своїми зобов'язаннями та не відповідає за зобов'язаннями держави, а держава не відповідає за зобов'язаннями корпоративного фонду.

Виокремивши спеціальні ознаки корпоративного фонду, слід перш за все зазначити, що, будучи різновидом акціонерного товариства, корпоративний фонд є об'єднанням капіталів. Особистість конкретного інвестора-акціонера в переважній більшості випадків не має істотного значення для такого фонду. Для організації акціонерів-інвесторів у цілому не має різниці, які ділові чи моральні якості має окремий її

учасник. Значення має лише розмір оплати набутих ним акцій. Пояснюється це тим, що на відміну від господарських товариств, які є об'єднанням осіб, в акціонерному товаристві – об'єднанні капіталів – не передбачається безпосередньої (особистої) участі акціонерів у діяльності, що здійснюється організацією.

Цінними паперами, що емітуються корпоративним фондом, є акції. Законом України про ІСІ встановлено певні вимоги до акцій корпоративних фондів, які повинні бути тільки простими іменними та існують виключно в бездокументарній формі (ч. 2 ст. 51). Виходячи з указаної норми, можемо визначити ще одну відмінність між корпоративним фондом і «класичним» акціонерним товариством, оскільки ч. 3 ст. 20 Закону України «Про акціонерні товариства» [10] встановлено, що акціонерне товариство може здійснювати розміщення акцій двох типів – простих і привілейованих. Метою емітування корпоративним фондом простих іменних акцій є залучення коштів інвесторів.

Окремої уваги заслуговує коло осіб, які можуть бути засновниками корпоративного фонду. Що стосується кількості засновників та учасників корпоративного фонду – у нормативно-правових актах обмежень не закріплено, проте існує норма, що стосується якісного складу засновників. Засновниками корпоративного фонду виступають фізичні та юридичні особи, що приймають рішення про створення фонду, окрім юридичних осіб, у статутному фонді (капіталі) яких частка держави або органів місцевого самоврядування перевищує 25% (ч. 1 ст. 9 Закону України про ІСІ); держава в особі органу, уповноваженого управляти державним майном; територіальна громада в особі органу, уповноваженого управляти комунальним майном. Як зазначає О. А. Слободян, законодавче обмеження придбання цінних паперів інститутів спільного інвестування органами державної влади та місцевого самоврядування можна пояснити ризиковістю правовідносин з управління ними, а не майновою відокремленістю державної та комунальної власності від майна фінансових установ. Адже облігації місцевих позик і державних цінних паперів можуть входити до складу активів інститутів спільного інвестування [4, с. 156].

Стосовно фізичних осіб, що мають намір стати засновником корпоративного фонду, законодавство про інвестиційну діяльність обмежень не встановлює, отже, для такої фізичної особи достатньо мати повну цивільну право- та дієздатність.

Виходячи з ознак корпоративного фонду як юридичної особи, можемо виокремити його особливості, які проявляються в тому, що:

1) корпоративний фонд – це акціонерне товариство, частка держави у статутному фонді якого не повинна перевищувати 25% (ст. 9 Закону про ІСІ);

2) у корпоративного фонду відсутній виконавчий орган – діяльністю корпоративного фонду керує на підставі договору про управління активами КУА, яка фактично виконує функції виконавчого органу корпоративного фонду;

3) корпоративний фонд може бути створений тільки шляхом заснування і набуває правосуб'єктності з моменту реєстрації в реєстрі інститутів спільного інвестування;

4) цінними паперами корпоративного фонду є акції, які повинні бути тільки простими іменними та бездокументарними;

5) корпоративний фонд припиняє діяльність виключно шляхом ліквідації.

Цивільно-правова відповідальність корпоративного фонду. В основі актуальності питання про притягнення корпоративного фонду до цивільно-правової відповідальності є те, що Закон України про ІСІ не закріплює норми стосовно відповідальності за невиконання чи неналежне виконання зобов'язань таким суб'єктом корпоративного інвестування, як корпоративний фонд. У цивільних правовідносинах корпоративний фонд виступає юридичною особою з повною правосуб'єктністю. Це означає, що окрім правоздатності та дієздатності корпоративний фонд є деліктоздатним, тобто має здатність нести відповідальність за своїми зобов'язаннями. Статтею 96 ЦК України визначено, що юридична особа самостійно відповідає за своїми зобов'язаннями усім належним їй майном. Як зазначається в науковій літературі, юридична особа як самостійний учасник цивільних відносин є і самостійним суб'єктом відповідальності. Із цього випливає, що за загальним правилом, до механізму притягнення юридичної особи до відповідальності не залучаються інші особи, зокрема учасники, засновники, працівники тощо [11, с. 123].

У контексті відповідальності за зобов'язаннями корпоративний фонд має певні особливості, що зумовлені залученням КУА на підставі договору управління активами корпоративного фонду. Звернемо увагу, що Законом України про ІСІ не передбачено відповідальності корпоративного фонду, а отже, виходить, що даний суб'єкт самостійно не несе відповідальності за своїми зобов'язаннями. Проте у ст. 67 Закону України про ІСІ закріплено, що КУА несе майнову відповідальність за порушення вимог законодавства, регламенту, проспекту емісії цінних паперів, інвестиційної декларації, договору про управління активами корпоративного фонду. КУА, яка перевищила свої повноваження або уклала до-

говір не від імені корпоративного фонду, несе відповідальність за зобов'язаннями, які виникають внаслідок виконання таких договорів, лише майном, що належить їй на праві власності, якщо інше не встановлено законом. Звернемо увагу, що ч. 2 ст. 33 Закону України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» визначала, що КУА відшкодовує втрати, зазнані інвестиційним фондом, який здійснює публічне (відкрите) розміщення своїх цінних паперів, якщо протягом року вартість його чистих активів у розрахунку на один цінний папір зменшилася і стала нижче його номінальної вартості більш ніж на 20% внаслідок порушення КУА вимог законів. Тобто було закріплено відповідальність КУА перед корпоративним фондом за виконання функцій, що покладалися на КУА договором про управління активами. У новій редакції Закону України про ІСІ така норма відсутня. Отже, важливим недоліком нової редакції Закону України про ІСІ є відсутність законодавчого закріплення переліку підстав, на яких КУА корпоративного фонду повинна притягуватися до відповідальності. Що стосується відповідальності корпоративного фонду як АТ перед акціонерами та особами, що забезпечують корпоративне інвестування, – є прогалина в законодавстві.

Важливим аспектом розкриття особливостей правового становища корпоративних фондів є припинення діяльності корпоративних фондів. Відповідно до ст. 39 Закону України про ІСІ, корпоративний фонд припиняє свою діяльність виключно шляхом ліквідації. Ліквідація корпоративного фонду – припинення діяльності фонду, яке здійснюється відповідно до законодавства з питань діяльності акціонерних товариств, з урахуванням особливостей, установлених Законом України про ІСІ. Що стосується підзаконних нормативно-правових актів, то правове регулювання припинення діяльності корпоративних фондів здійснюється Рішенням НКЦПФР «Про затвердження Положення про порядок припинення корпоративного інвестиційного фонду» № 2606 від 19.11.2013 р. [12], яким визначено процедуру припинення корпоративного фонду та розрахунків з його акціонерами при ліквідації, послідовність дій та організаційних заходів, які необхідно здійснити для підготовки та проведення ліквідації фонду.

Висновки. Отже, правове становище є категорією, за допомогою якої норми цивільного законодавства та законодавства про інститути спільного інвестування визначають корпоративні фонди як учасників цивільних правовідносин. Особливості правового становища корпоративних фондів проявляються через ознаки, що є характерними саме для

корпоративних фондів і складають структурні елементи їх правового становища. До них необхідно віднести: ознаки корпоративних фондів як юридичних осіб приватного права; правоздатність і дієздатність корпоративних фондів; особливості створення й діяльності корпоративних фондів; цінні папери корпоративних фондів; органи корпоративних фондів; припинення діяльності корпоративних фондів.

Особливостями правового становища корпоративного фонду є:

1. Корпоративний фонд – це акціонерне товариство, що провадить виключно діяльність з корпоративного інвестування.

2. Органи корпоративного фонду мають дворівневу структуру, оскільки Законом України про ІСІ забороне-

но створювати інші органи, окрім загальних зборів акціонерів і наглядової ради. У структурі органів корпоративного фонду відсутній виконавчий орган.

3. Корпоративний фонд делегує функції виконавчого органу на підставі договору про управління активами іншій юридичній особі – КУА, яка у відносинах з третіми особами повинна діяти від імені фонду, фактично виконуючи функції виконавчого органу.

4. Цінними паперами корпоративного фонду є акції. Вони повинні бути тільки простими іменними та існують виключно в бездокументарній формі.

5. Корпоративний фонд створюється виключно шляхом заснування, а припиняє свою діяльність виключно шляхом ліквідації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вінник О. М. Інвестиційне право : навч. посіб. / О. М. Вінник. – 2-ге вид., переробл. та допов. – К. : Прав. єдність, 2009. – 616 с.
2. Жорнокуй Ю. М. Поняття спільного (корпоративного) інвестування та його ознаки / Ю. М. Жорнокуй // Підприємництво, госп-во і право. – 2005. – № 10. – С. 8–10.
3. Корпоративне управління : монографія / І. Спасибо-Фатєєва, О. Кибенко, В. Борисова ; за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. – Х. : Право, 2007. – 500 с.
4. Слободян О. А. Ризик у діяльності інститутів спільного інвестування / О. А. Слободян // Вісн. Вищої ради юстиції. – 2011. – № 3 (7). – С. 150–159.
5. Яворська О. С. Правовий статус суб'єктів спільного інвестування / О. С. Яворська // Часоп. Акад. адвокатури України. – 2013. – № 19. – С. 1–5.
6. Про інститути спільного інвестування : Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337.
7. Цивільне право України : підручник : у 2 кн. Кн. 1 / О. В. Дзера (кер. авт. кол.), Д. В. Боброва, А. С. Довгерт та ін. ; за ред. О. В. Кузнецової. – Вид. 2-ге, допов. і переробл. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 736 с.
8. Красавчиков О. А. Категории науки гражданского права / О. А. Красавчиков // Избр. труды : в 2 т. Т. 2. – М. : Статут, 2005. – 494 с.
9. Кравчук В. М. Соціально-правова природа юридичної особи : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / В. М. Кравчук. – Львів : Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2000. – 16 с.
10. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 № 524-VI // Уряд. кур'єр. – 2008. – 29 жовт. (№ 202). – С. 5–12.
11. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 3 : Юридична особа / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. – Х. : Страйд, 2009. – 736 с. – (Коментарі та аналітика).
12. Про затвердження Положення про порядок припинення корпоративного інвестиційного фонду [Електронний ресурс] : Рішення Нац. коміс. з цін. паперів та фонд. ринку від 19.11.2013 № 2606. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z2133-13>.

REFERENCES

1. Vinnyk O. M. *Investytsiine pravo: navch. posib.* (Investment Law: Textbook), 2-he vyd., pererob. ta dop., O. M. Vinnyk, K., Pravova yednist, 2009, p. 616.
2. Zhornokui Yu. M. Poniattia spilnoho (korporativnoho) investuvannia ta yoho oznaky (The Concept of Common (Corporate) Investment and its Symptoms), Yu. M. Zhornokui, *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, 2005, No. 10, pp. 8–10.

3. *Korporatyvne upravlinnia* (Corporate Governance), monohrafiia, I. Spasybo-Fatieieva, O. Kybenko, V. Borysova, Za red. prof. I. Spasybo-Fatieievoi. – Kh., Pravo, 2007, p. 500.
4. Slobodian O. A. Ryzyk u diialnosti instytutiv spilnoho investuvannia (The Risk in the Activity of Collective Investment Institutions), O. A. Slobodian, *Visnyk Vyshchoi rady yustytisii*, 2011, No. 3 (7), pp. 150–159.
5. Yavorska O. S. Pravovy status subiektiv spilnoho investuvannia (The Legal Status of the Subjects of Joint Investment), O. S. Yavorska, *Chasopys Akademii advokatury Ukrainy*, 2013, No. 19, pp. 1–5.
6. Pro instytuty spilnoho investuvannia: Zakon Ukrainy vid 05.07.2012 (On Collective Investment Institutions Law of Ukraine of 05.07.2012) za No. 5080-VI, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 2013, No. 29, St. 337.
7. *Tsyvilne pravo Ukrainy* (Civil Law Ukraine), pidruch. u 2 kn., Kn. 1, vyd. 2-he, dop. i pererob., O. V. Dzera (ker. avt. kol.), D. V. Bobrova, A. S. Dovhert ta in., za red. O. V. Kuznietsovoi, K., Yurinkom Inter, 2004, p. 736.
8. Krasavchikov O. A. *Kategorii nauki grazhdanskogo prava. Izbrannye Trudy* (Category Science Civil Law. Proceedings Favourites), v 2 t., T. 2, O. A. Krasavchikov, M., Statut, 2005, p. 494.
9. Kravchuk V. M. *Sotsialno-pravova pryroda yurydychnoi osoby* (Socio-Legal Nature of the Legal Entity), avtoref. dys. kand. yuryd. nauk : 12.00.03, V. M. Kravchuk, Lviv, Lvivskyi natsionalnyi universytet im. I. Franka, 2000, p. 16.
10. Pro aktsionerni tovarystva: Zakon Ukrainy vid 17.09.2008 (Joint Stock Company Law of Ukraine), za No. 524-VI, *Uriadovyi kurier*, 2008, No. 202, 29 zhovtnia, pp. 5–12.
11. *Tsyvilnyi kodeks Ukrainy: Naukovo-praktychnyi komentar (poiasnennia, tлумachennia, rekomendatsii z vykorystanniam pozytsii vyshchykh sudovykh instantsii, Ministerstva yustytisii, naukovtsiv, fakhivtsiv)* (The Civil Code of Ukraine: Scientific and Practical Commentary (Explanation, Interpretation, Recommendations Position Using the Higher Courts, Ministry of Justice, Scientists, Specialists)), T. 3, Yurydychna osoba, za red. prof. I. V. Spasybo-Fatieievoi, Kh., Straid, 2009, p. 736 (Komentari ta analityka).
12. *Pro zatverdzhennia Polozhennia pro poriadok pryypynennia korporatyvnoho investytsiinoho fondu*: Rishennia Natsionalnoi komisii z tsinnykh paperiv ta fondovoho rynku vid 19.11.2013 za No. 2606 (On approval of the Procedure for Termination of a Corporate Investment Fund: The Decision of the National Commission on Securities and Stock Market 11/19/2013 No. 2606), Elektronnyi resurs, Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z2133-13>.

Е. П. СУЩ

кандидат юридических наук, доцент кафедры правового регулирования экономики Харьковского
национального экономического университета имени Семена Кузнеця

ОСОБЕННОСТИ ПРАВОВОГО ПОЛОЖЕНИЯ КОРПОРАТИВНЫХ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ФОНДОВ

Статья посвящена рассмотрению особенностей правового положения корпоративных инвестиционных фондов как субъектов корпоративного инвестирования. Правовое положение корпоративных фондов исследовано через: признаки корпоративных фондов как юридических лиц частного права; правоспособность и дееспособность корпоративных фондов; особенности создания и деятельности корпоративных фондов; ценные бумаги корпоративных фондов; органы корпоративных фондов; ответственность корпоративных фондов; прекращение деятельности корпоративных фондов. Раскрыты проблемные аспекты правового регулирования и деятельности корпоративных фондов в Украине.

Ключевые слова: корпоративный фонд, институты совместного инвестирования, юридическое лицо, правовое положение, компания по управлению активами, паевой инвестиционный фонд.

O. P. SUSHCH

Candidate of Legal Sciences, Associate Professor of the Department Legal Regulation of Economy of Simon
Kuznets Kharkiv National University of Economics

FEATURES OF CORPORATE INVESTMENT FUNDS' LEGAL STATUS

Problem setting. The issue of corporate investment funds' legal status is caused by the fragmentation of their study. Existing scientific research are mainly devoted to general issues of the activity of the institutions of mutual investment, without taking into account the features of corporate investment funds' legal status.

Analysis of recent researches and publications. Among the scholars who studied the issue of the activity of institutions of mutual investment are O. M. Vinnyk, Yu. M. Zhornokuy, I. V. Spasybo-Fatieieva, O. A. Slobodian, O. S. Yavorska.

Target of research. The article's objective is to study the features of corporate investment funds' legal status and to find out the features that are inherent to corporate investment fund and characterize its civil and legal status.

Article's main body. Research of the features of legal status of corporate investment funds is possible in the light of the features that are characteristic for them and make the structural elements of their legal status. These should include: features of corporate investment funds as legal entities of private law; competence and capacity of corporate investment funds; creation and characteristics of the activity of corporate investment funds; securities of corporate investment funds; bodies of corporate investment funds; termination of the activity of corporate investment funds.

Our vision is based on the study of civil and legal concepts and doctrines about the legal entity. To find out our statement is possible through the system of features of the legal entity of private law.

Based on the analysis of legislation the author has concluded that the peculiarities of a corporate fund's legal status are: 1. A corporate fund – is joint-stock company that carries out activities solely on corporate investment; 2. Agencies of a corporate fund have two-level structure, since the Law of Ukraine on Institution of Mutual Investment prohibits to create other agencies except the General Meeting of Shareholders and the Supervisory Board. Thus, a corporate fund as opposed to «classical» joint-stock companies does not have the executive body; 3. A corporate fund delegates functions of the executive body to another legal entity under the asset management contract – to the asset management company that must act on behalf of a fund in its relations with third parties, actually acting as the executive body; 4. The securities of a corporate fund are shares that have to be only simple nominal and should exist just in electronic form; 5. A corporate fund terminates its activities exclusively through liquidation.

Key words: corporate investment fund, institutions of mutual investment, legal entity, legal status, asset management company, mutual fund.